№ 216. Czwartek 22. Września 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM łącznie z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na czwarty kwartał 1859, od 1go października do ostatniego grudnia:

na miejscu . . . . 4 zł. } waluty austr.
z pocztą . . . . 5 zł. }

Z dodaniem 5 cent. na stempel kto żąda osobnego kwitu, a nadto Urzęda i Władze iż nie przyjmują niefrankowanych listów, załączają tyle należytości, ile przesłanie kwitu pocztą na ich odległość wynosi.

Przesyłki *(franco)* odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na założenie trywialnej szkoły w Rosólnie, w stanisławowskim obwodzie, ofiarowano na wieczne czasy:

a) Kameralne państwo Sołotwina 3 morgi z pańskiego w Rosólnie leżącego gruntu „Łany“ na użytek każdoczesnego nauczyciela, oraz budulec potrzebny na wzniesienie szkolnego budynku, i rocznie 6 n. a. sągów miękkiego drzewa na opał szkoły, obadwa jednak rodzaje drzewa tylko na pniu.

b) Gmina Rosólna i wcielona do tamtejszej szkoły gmina Bania dotacyę nauczyciela w rocznej kwocie 147 zł. austr. wal. w gotówce i procenta w kwocie mniej więcej 50 zł. aust. wal. od obligacyi należących gminie a ofiarowanych na szkołę.

Prócz tego zobowiązały się gminy Rosólna i Bania zrąbać w pańskich lasach i zwieźć przyrzeczony budulec i paliwo, z orzeczonego budulca wznieść szkolny budynek na placu zakupionym z własnych składek pieniężnych, sprawić potrzebne szkolne porządki i utrzymywać je równie jak szkołę zawsze w jak najlepszym stanie i postarać się o potrzebną w szkole usługę.

Nareszcie g. k. proboszcz miejscowy Jan Horocki zobowiązał się na czas swojego probostwa w Rosólnie dawać co roku każdoczsenemu nauczycielowi kwotę 2 zł. 10 c. aust. wal.

Okazaną temi składkami dążność ku podniesieniu oświaty ludu podaje c. k. namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia we Lwowie.)

Lwów, 19. września. W ciągu miesiąca sierpnia r. b. był stan chorych dość mierny, a w ogóle przeważały choroby kataralne. W liczbie też chorób gorączkowych było odnośnie najwięcej katarów żołądkowych, tudzież takich samych chorobliwości organów oddechowych, a oprócz tego przytrafiały się często dysenterye krwawe i rozwolnienia z wymiotami. W tutejszym szpitalu powszechnym przybyło w sierpniu r. b. do liczby 421 chorych pozostałych z miesiąca lipca jeszcze 273 chorych, a z tej ogólnej liczby 694 chorych wyzdrowiało 227, wypuszczono ze szpitalu 25 niewyleczonych, 28 umarło, a z końcem miesiąca pozostało jeszcze 414 chorych.

Największy stan chorych w tym szpitalu miesiąca rzeczonego wynosił w dniach szczególnych 427, a w wydziale chorób gorączkowych 72. W porównaniu z miesiącem lipcem w tym względzie był ogólny stan chorych mniejszy o 62, a w oddziale chorób gorączkowych o 20 chorych. Natomiast okazuje się z porównania odnoszących się rubryk miesiąca sierpnia 1858, że w takim samym miesiącu roku bieżącego przyjęto o 52 chorych więcej, leczono więcej o 42, wyzdrowiało więcej o 16, i że o 2 chorych mniej umarło.

Z ogólnej liczby ludności miasta głównego umarło 188 osób w miesiącu sierpniu r. b., między tem 19 na dysenteryę, 21 w konwulsyach, 20 nowonarodzonych z braku sił żywotnych, 19 na tuburkuły płucowe, 19 na inne choroby piersiowe, a 15 na wodną puchlinę.

W porównaniu z miesiącem lipcem r. b. było w miesiącu sierpniu mniej o 12 wypadków śmierci, lecz w porównaniu z takim samem miesiącem roku zeszłego więcej o jednej wypadek śmierci.

(Nowiny dworu. — Rozporządzenie względem przestępstwa urzędników. — Rozporządzenie finansowe.)

Wiedeń, 19. września. Jego c. k. Apost. Mość i Jej Mość Cesarzowa raczyli udać się dnia wczorajszego do Schönbrunu na mieszkanie.

— Według rozporządzenia wszystkich ministeryi i centralnych władz z dnia 5. września 1859 raczył Jego c. k. Apost. Mość nakazać najwyższą uchwałą z dnia 13. czerwca 1859 r., że odtąd ustać ma kara degradowania urzędników, i że przestępstwa, na które dotąd wymierzona była ta kara, jeżeli komu udowodnione zostanie nieuczciwe postępowanie, ma być karany na przyszłość bezwzględnie usunięciem ze służby, za inne większe przestępstwa zaś, nienależące do tej kategoryi nastąpić ma przeniesienie w razie nawet do innych krajów koronnych, przyczem mają być zachowane istniejące w tej mierze przepisy.

— Najwyższa komenda armii, ministeryum spraw wewnętrznych i finansów po wspólnie powziętej uchwale wyznaczyły taxe uwalniającą od służby wojskowej na rok 1860 w kwocie 1200 zł. aust. wal.

— *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenie c. k. ministeryum finansów z dnia 17go września 1859 r., ważnei w całej monarchii, z wyjątkiem Dalmacyi, Weneckiego królestwa wojskowego Pogranicza:

Zważywszy znaczne ofiary, do których pojedyncze kraje koronne spowodowane były wypadkami ostatniej wojny, raczył Jego c. k. Apost. Mość najłaskawiej rozporządzić własnoręcznem pismem z dnia 15go b. m., ażeby prawomocność postanowień wydanych cesarskim rozporządzeniem z dnia 12. maja 1859 r. (Dz. ust. państ. nr. 77 str. 199), względem pobierania konsumcyjnego podatku od konsumcyi wina i mięsa zaczynała się zamiast z dniem 1. listopada 1859 r. dopiero dnia 1. maja 1860 r.

Na mocy najwyższego rozkazu jednak toczyć się mają obrady dla rozpoznania słusznej i jednakowej zasady, równie jak pojedyńczych przepisów tego nowego opodatkowania nieprzerwanie i w ten sposób, że do dnia 1. maja 1860 r. mają być ukończone niezawodnie nakazane rozpoznania.

Do tego czasu zatem zostawać mają obowiązujące te, co są ustawy i przepisy względem konsumcyjnego podatku od konsumcyi wina i mięsa, a w Tyrolu i Forarlbergu tymczasowo istniejący system zastępujący powyżwymienione ustawy i przepisy.

(Patent cesarski w sprawach kościoła ewanielickiego. Ciąg dalszy.)

XXVI. Na przyszłość istnieć mają następujące superintendencye:

A. Dla ewangielików wyznania augsburgskiego:

1. Peszteńska. Z dotychczasowej superintendencyi górnej obejmuje seniorat peszteńsko-budyński, peszteński seniorat komitatowy, a z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Dunaju seniorat ostryhomski (Gran).

2. Preszburska. Obejmuje z dotychczasowej superintendencyi po tej stronie Dunaju seniorat orawski, liptawski, nitrzański, preszburgski seniorat miejski, preszburgski seniorat komitatowy, seniorat treńczyński i turocki; z dotychczasowej superintendencyi górnej seniorat solowski, barski, honcki i nowogradzki, a z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Dunaju komorneński seniorat miejski.

3. Oedenburgska. Obejmuje z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Dunaju seniorat górno-oedenburgski, niższo-oedenburgski, górno-eizenburgski. środkowo-eizenburgski. kemenesalijski. wesprymski. rabski, zalaski, sumegski i tolna-baranya-sumegski. tudzież miejski seniorat rabski, kysecki (Güns), rustski i oedenburgski, a z dotychczasowej superintendencyi po tej stronie Dunaju seniorat wieselburski.

4. Preszowska. Obejmuje seniorat sześciu miast wolnych. seniorat miast trzynastu, siedmiu miast górskich, tudzież seniorat podkarpacki. gemerski. mało-hontski i saros-zempliński, które to wszystkie senioraty należały potąd do superintendencyi nadciskiej.

5. Szarwaserska. Obejmuje seniorat bekescański z dotychczasowej górnej superintendencyi i seniorat hegyliajski z dotychczasowej superintendencyi nadciskiej.

6. Nowo-werbaserska. Obejmuje seniorat baczsyrmijski i banacki, obydwa z dotychczasowej superintendencyi górnej.

B. Dla ewangelików wyznania helweckiego:

1. Peszteńska. Obejmuje seniorat keczkemecki. peszteński, soltecki, wertesalijski z dotychczasowej superintendencyi naddunajskiej, seniorat tataski z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Dunaju leżącej, tudzież senioraty heweski i wielko-kumański z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Cisy.

2. Komorneńska. Obejmuje seniorat barserski, dregely-palankski i komorneński z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Dunaju.

3. Paperska. Obejmuje senioraty mezefeldzki, oersegski, papaski, środkowy sumegski i wesprymski z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Dunaju, tudzież seniorat górno-baranyerski, skrajny sumegski i tolnoski z dotychczasowej superintendencyi nad Dunajem.

4. Sarospataska. Obejmuje seniorat abaujeski. niższo-borsodzki, górnozempliński. gemerski. tornajski i ungwarski z dotychczasowej superintendencyi po tej stronie Cisy, tudzież beregski i marmoros-ugocki z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Cisy.

5. Debreczyńska. Obejmuje seniorat nagy-bański, biharski, debreczyński, ermelleki, nagy-karolijski, niższo-szaboldzki, górno-szaboldzki, nagy-szalontacki i szatmarski z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Cisy.

6. Nowo-Sywacka. Obejmuje seniorat niższo baranya-backi z dotychczasowej superintendencyi nad Dunajem i beke -banacki z dotychczasowej superintendencyi po tamtej stronie Cisy. (C. d. n.)

Ameryka.

(Doniesienia z Mexyku.)

Nowy Jork. 26go sierpnia. Z Washingtonu donosza pod dniem 18. b. m., że dwaj posłowie mexykańscy Cerdo i Mata, mieli z prezydentem dłuższa konferencyę. której przedmiotem ma być zawarcie traktatu między Stanami zjednoczonemi i Mexykiem. Utrzymują, że konferencya ta odniosła pomyślny skutek. Mata zamówił tu wojenny materyał dla Juareza, który jak najspieszniej ma być odstawiony do Vera-Cruz. Cerdo zaś stara się wyjednać dla Juareza pożyczkę, i obiecuje pomyślny skutek z nakazanej przez Juareza konfiskaty dóbr kościelnych. Ale przy różnych władzach panujacych obecnie w Mexyku doznawaja traktaty nie małej trudności. Tu spodziewaja się, że Anglia przychyli się do rzadu Juareza, i że na miejsce posła Otwaya zeszle liberalniejszego zastępce: w tej nadziei utwierdziła rząd wiadomość, że kapitan Aldham, komandor angielskiej eskadry, oddał niedawno Juarezowi wizytę z oświadczeniem, że otrzymał od swego rzadu polecenie, nie wykonywać wydanych przedtem groźnych rozporządzeń na rzecz angielskich wierzycieli i w ogóle nie uczynić nic. coby rzady Juareza w kłopot wprawić mogło. — O Miramonie słychać, że rozpoczyna wyprawę i dawniejszemu swemu nieprzyjacielowi Zuloadze zostawi tymczasem rząd w stolicy. Natomiast jenerał Degollado stoi z znaczną zbrojną siła pod San Luis Potosi, — ażeby, jak utrzymują, prosto na stolicę postąpić. Wszelako są to dawniejsze wiadomości, potrzebujace jeszcze potwierdzenia. Według nowszych wiadomości miał powstać Marquesa na Miramona, ale liberaliści oblegaja go w Guadalajara. Słychać, że jenerał Woll został pod Tamaulipas pobity i stracił całą swą artyleryę. — Uważają już za pewne, że na przyszłym kongresie w Washingtonie żadna partya nie otrzyma stanowczej większości; agitacye trwają nieprzerwanie.

Hiszpania.

(Pobór rekrutów. — Wyprawa marokańska.)

Madryt, 9. września. *Gaceta* ogłasza dziś królewskim dekretem z St. Ildefonso 8. b. m., że pobór rekrutów za 1860 rok ma być przyspieszony, i zamiast w styczniu rozpocznie się w miesiącu październiku. Powód tego przyspieszenia maja być wypadki z stosunków Hiszpanii z cesarstwem marokańskiem. Niezbywa jednak co utrzymują, że rząd korzysta z tego powodu azeby na ruchy wewnątrz kraju mieć w pogotowiu okazałe siły zbrojne.

Do obozu w Algesirze, gdzie znajduje się już 16 batalionów, odsyłają nowe oddziały wojska. Za wyprawa na Maroko są w Hiszpanii wszyscy. Do wszystkich na tę wyprawę przeznaczonych pułków zaciąga się wiele ochotnika. Jeśliby rząd organizować chciał korpus ochotników, miałby wkrótce pod bronią armię gerylów.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Obrona sprawy chińskiej. — Wyrobnicy angielscy. — Sprawy chińskie i stan rzeczy w Indyach.)

Londyn, 16. września. Królowa wyprawiła w poniedziałek w Balmoral wielki bal dla wszystkich swoich dozorców zwierzyny i sług. i zaszczyciła go wraz z księciem małżonkiem i starszymi dziećmi swoją obecnością.

— Chinowie znaleźli w Anglii obrońcę. Mr. Chisholm Anstey dawniej prokurator jeneralny w Hongkong. przesłał do wszystkich znaczniejszych dzienników pismo. w którem wyraża najprzód. że według sądowego udowodnienia okręt korsarski „Arrow" był pobudką do ostatniej wojny z Chinami, i że właściciela jego, dla którego bombardowano Kanton, skazano niedawno na deportacyę. Ta okoliczność naecchowała nietylko drugą chińską wojnę. lecz także jej wypadki piętnem nieprawności. Pod względem wypadków po podpisaniu traktatu w Tien-tsinie odwołuje się autor na depesze lorda Elgin. korespondencyę konzula mr. Alcock i tłumacza mr. Ley. aby stawić dowód. że przed ratyfikacyą traktatu nie mogła Anglia mieć prawa wyprawiać posła do Pekinu: że lord Elgin uznał to sam wyraźnie. i napominał do odstąpienia od tego zamysłu: że nakoniec. jak tłumacz sam poświadczy. nic o tem nie powiedziano chińskim władzom podczas negocyacyi. że poseł angielski przybędzie z straszna według chińskich wyobrażeń flota. licząca 12 do 13 parostatków; dlatego nie powinno to nikogo dziwić. ani obrażać. jeżeli uzbrojoną eskortę uważały chińskie władze w sposób nie bardzo zaszczytny dla lojalności angielskiej. Tę demonstracyę Ansteya przedrukował tylko jeden dziennik *Star*. *Daily News* poświadcza rewersem odebranie pisma, nadmieniajac o osnowie w krótkości. *Globe* odpowiada mu. że niewielu Anglików zrozumieją jego filozofię chińską. wyjawszy wybór anglo-chińskiej fakcyi z r. 1857.

Wbrew wszelkim zabiegom i usiłowaniom agitatorów miedzy robotnikami. wstapiło wczoraj po południu już 1500 robotników do swych dawnych zakładów i podpisali wiadomy rewers, a inni 800 zobowiązali się ustnie nie wstępywać do żadnego towarzystwa robotników. Miedzy tymi ostatniemi znajduje się wiele robotników z prowincyi, których wyższe płace londyńskie do stolicy zwabiły.

— W rozprawie o wpływie stosunków indyjskich na Chiny i odwrotnie wyraża *Times* ubolewanie swoje nad tem, że Indye w tej chwili nie są podobno w stanie wysłać wojsk do Chin dla poparcia tam widoków Anglii. Z Indyów trudno posiłkować wojska angielskie w Chinach. niepodobna też uszczuplać wyprawy chińskiej. nawet i z Anglii nie możnaby wiele wojska wyprowadzić, zwłaszcza w teraźniejszym składzie stosunków zewnętrznych. Lecz właśnie teraz, kiedy wszędzie potrzeba Anglii dobrych żołnierzy, pozbyto się w Indyach 7 do 8000 żołnierza wprawnego i z klimatem oswojonego, rozpuszczono wojowników tych do domu, i wyłożono na każdego z nich przynajmniej po 100 funt. szt. z powodu kosztów przewozu ich do Europy. Otoż temi żołnierzami możnaby w razie potrzeby zawojować Chiny. i zapewne byliby pozostali i nadal w służbie, gdyby tylko lord Clyde i gubernator jeneralny wicehrabia Canning okazali w postępowaniu swojem więcej oględności. Teraz idzie już tylko o to, czyby niemożna dymisyonowanych żołnierzy tych wstrzymać w połowie ich drogi i dla wyprawy chińskiej pozyskać.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Zajście w Chinach. — Prasa. — Nowy okręt. - Handel. Przepisy policyjne.)

Paryż, 16. września. Dzienniki prowincyonalne zajmują się mocno zajściem z Chinami, i wszystkie przemawiają za skarceniem Tatarów. Rzecz jasna, że wyprawa na Chiny nie tylko dla tego jest popularna. iż ma zamiar przywrócić w środkowej Azyi powagę mocarstw europejskich. lecz przedewszystkiem dlatego, że uważana jest powszechnie za spojnię angielsko-francuskiego przymierza.

Nie spełniła się jeszcze nadzieja cesarskiego dekretu na rzecz wolności prasy. Utrzymują nawet, że ministeryalny okolnik nakazał administracyom prowincyalnym nie ustawać bynajmniej w ścisłem czuwaniu nad prasa.

W Brescie zaczęto budować wielki żelazny okręt „Magenta". Jestto typ okrętów najnowszego systemu. pokrytych żelazną blachą. Długość jego, włącznie z ościeniem (rostrum). którym największe okręta zatopić może, wynosi 100 metrów, nieco mniej niż połowę okrętu „Great Eastern". — Ministeryum marynarki wyprawiło na rozkaz Cesarza z Tulonu do Tunetu okręt wojenny z nadchirurgiem marynarki, ażeby zajął się kuracyą złożonego niemocą Beja.

— Według pewnych wiadomości odbędzie się na przyszły rok w Paryżu narodowa wystawa przemysłowości. agronomii i kwiatów. — Kilka domów belgradzkich zakupiło w Marsylii za dwa miliony towarów kolonialnych. Sprowadzają je francuskiemi parostatkami Dunajem.

— Prefekt departamentu Meurthe ogłosił rozporządzenie. że nikomu z prywatnych nie wolno drukować, przylepiać lub rozdawać obwieszczenia względem publicznej przedaży ruchomości albo nieruchomości, ani w tym zamiarze urzadzać w jakim kolwiek lokalu zgromadzenia; powtóre zakazuje właścicielom kawiarni. gospodarzom, i właścicielom innych w dekrecie z dnia 29. grudnia 1851 roku wymienionych miejscach tolerować takie zgromadzenia pod karą wyrażoną w powyższym dekrecie.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Nowa ustawa gminna w Polsce. — Organizacya floty.)

Korespondent z *nadgranicy polskiej* pisze w pruskiej gazecie: „Sankcyonowana gminna ustawa dla królestwa Polskiego staje się prawomocna z nadchodzącym nowym rokiem. Przygotowania potrzebne do tej reformy są już po części poczynione a po części dopiero w toku. Według nowej ustawy składać się ma gmina najmniej z 50 domów a jeżeliby która wieś nie liczyła tyle, wówczas mieszkańcy przyłączyć się mają według upodobania do innej pobliskiej gminy. Właściciel dóbr, który według nowej ustawy sam może tworzyć gminę, jest wójtem: wójtowi przydana jest gminna rada, która niezawiśle od rządu zajmuje się sprawami swemi. Gminy tym sposobem stają się udzielne o sobie, a wójtowie pośrednikami między niemi a rządem. Gdzie więcej wiosek jedną składać będą gminę, porucza się wójtostwo za porozumieniem właścicieli dóbr i członków gminy, z nich jednemu. Wszystko to, równie jak ukonstytuowanie gminy pozostawia się woli gmin samych. Przygotowania do zniesienia pańszczyzny w Polsce, co ma nastąpić na przyszły rok, są w toku. Dla ułatwienia porozumienia między właścicielami dóbr a włościanami utwarzają się teraz komitety szlachty.“

— Po doświadczeniach nabytych w krymskiej wojnie, przyprowadziła Rosya swoją flotę do stanu odpowiadającego wymaganiom dzisiejszych czasów, i teraz stara się o dobrych majtków. Dostarczać będą kontyngensu marynarki tylko prowincye wybrzeżne, zaś dla dokładnego wyćwiczenia marynarskich żołnierzy odpływać będzie od czasu do czasu ewolucyjna eskadra na morza śródziemne i atlantyckie.

Na nadchodzącą rekrutacyę powszechną sporządzają już konskrypcyjne listy.

Turcya.

(Utarczki Druzów z chrześcianami. — Przegląd wojska.)

Według korespondencyi do powszechnej gazety augsburgskiej z Damaszku dnia 25. sierpnia przyszło we wsi Bet-Meri między Druzami i chrześcianami do walki otwartej. Piszą o tem między innemi:

„Wczoraj zaszła krwawa bójka w Bet-Meri, wsi położonej na szczycie Libanu, gdzie podczas lata przebywa zwykle znaczna liczba familii europejskich. Pewien pan . . . . który znajdował się u swojej familii, był naocznym świadkiem tego smutnego wypadku. Z powodu sporów zaszłych przed kilkoma dniami między powoźnikami przyszło wczoraj do bójki, a następnie do krwawej walki, którą zwiedli Druzowie z chrześcianami. Z początku mieli chrześcianie przewagę, lecz Druzowie otrzymawszy posiłki wzięli wkońcu górę nad nimi. Obie strony liczyły razem przynajmniej 20 poległych i rannych. Nad wieczorem nadszedł oddział wojsk nieregularnych, poczem zwycięzcy cofnęli się poza wieś Bet-Meri. Rozpoczęto już śledztwo w tej mierze. Jednemu Europejczykowi zastrzelono konia, a kilka opuszczonych domów europejskich zrabowano zupełnie. Tymczasem zbierają obie strony posiłki. Seraskier wysłał Mustafę Baszę do Bet-Meri, gdzie też udał się z Bajrutu gubernator jeneralny z wojskiem. Usiłowano strony sporne pogodzić, lecz potąd napróżno.“

— Podczas wielkiej musztry wojskowej, na której Sułtan był obecny dnia 7. b. m. na dolinie Ramis Czyflik, było 25.000 żołnierzy tureckich, ściągniętych wyłącznie tylko z załóg leżących po europejskiej stronie Bosforu. Wkrótce odbyć się ma wielki przegląd wojskowy w obecności Sułtana po azyatyckiej stronie cieśniny morskiej na równinie Ajdar-Basza pod Szkutari.

Azya.

(Stan rzeczy w Indyach. — Niepokoje. — Obóz perski. — Doniesienia z Chin.)

Kalkuta, 8. sierpnia. Wiadomości z północy podają liczbę powstańców w górach Nepalu na 8000 ludzi, a których utrzymują mieszkańcy Nepalu. Zdaje się, że nie poddadzą się dobrowolnie, gdyż Nena Sahib kazał oznajmić wicegubernatorowi Agry, że wtedy tylko zaniecha dalszych walk z angielskim rządem, jeżeli mu zostawią prowincye Punah Sattara.

Aden, 28. sierpnia. Lord Clyde upomniał europejskie wojska, że nie będzie dla nich żadną korzyścią żądać dymisyi; kilku tylko odstąpiło od swojego żądania. Liczba dymisyonowanych w Bengalii wynosi do 6000 ludzi. Sikowie nad granicą Nepalu stoczyli z powstańcami dwie walki i odnieśli zwycięstwo. Parostatek „Simla“ zawinął tu dzisiaj z Kalkuty; na okręcie znajdują się angielscy i francuscy sekretarze chińskich legacyi. Statek „Ottoman“ przywozi z Bombaju wiadomości po dzień 21.: Między Muhametanami w Pendżabie panuje niejakieś wzburzenie. W 5 i 6 madraskim pułku jazdy w Hyderabadzie objawia się zły sposób myślenia. Telegraf między Kuraczi a Lahora jest ukończony.

Teheran, 21. lipca. Szach Persyi z dworem zawsze jeszcze znajduje się w dolinie Elburs. Obozy w Sułtanieh i Udianie są już zupełnie uorganizowane. Każdy obóz liczy 25.000 ludzi. Skoncentrowanie wojska wywołało pogłoski, że Persya niemogąc się porozumieć z Portą zamierza wpaść do tureckiego Kurdystanu. Te pogłoski jednak są bezzasadne. Stosunki między obudwoma rządami są wprawdzie nie najlepsze, ale do nieprzyjacielskich kroków nie przyjdzie, co okazuje się już z tego, że Porta wysłała do Tabrydy nadzwyczajnego posła, ażeby powitać Szacha, który tam przybywa.

— Do *B. H.* piszą z Szanghai pod dniem 10. lipca, że transportowy okręt „Assistance“ zawinął z 150 ciężko rannymi, i że zawieść ich miał na jedne z chusańskich wysp dla chłodniejszego klimatu. Admirał Hope opuścił ujście rzeki Pejho dnia 3. lipca, dokąd Chinowie zawsze jeszcze nieustawali dawać ognia ze swoich warowni. Dnia 29. wysłał amerykański ambasador posłańców ku wybrzeżom nad północną stroną ujścia rzeki Pejho i przez kilku wieśniaków doręczyć kazał depesze jeneralnemu gubernatorowi Hang. We dwa dni później otrzymał odpowiedź, że jeneralny gubernator ma rozkaz, odprowadzić go do Pekinu: tymczasem co do czasu i bliższych szczegółów tej podróży nic jeszcze nie wiadomo. Angielscy oficerowie w Kantonie utrzymują, że angielskie wojska opuścić mają miasto dnia 20. sierpnia.

Afryka.

(Następca Cesarza marokańskiego.)

Zmarły teraz Cesarz Marokański Muley Abderhaman, liczy 81 lat. Po śmierci ojca jego w 1794 roku wstąpił na tron wuj Abderhamana Mulej Soliman, srogi i okrutny dzierżył rządy aż do 1822 r. Umierając postanowił, ażeby po nim wstąpił na tron jego siostrzeniec, którego tron sobie przywłaszczył. Szczęśliwy następca okazał się bardzo ładzkim i zręcznym w panowaniu i rządach. Zostawił 17 dzieci, z których najstarszy syn, Sidi Mahomed liczy teraz 56 lat; i jak mówią mąż niepospolity. Ale niektórzy gubernatorowie są mu nieprzyjaźni, a i [illegible] po[illegible] na [illegible]odzie także mu nie sprzyjają. Słychać [illegible], że wiele trudności będzie miał do zwalczenia. Przed pięcia laty odbywał pielgrzymkę do Meki i Medyny a jego najstarszy syn [illegible] teraz udał się w pielgrzymkę do pomienionych miejsc świętych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 19. września. *Constitutionnel* przyniósł artykuł z podpisem pana Grandquillot, który zajmuje teraz miejsce Renégo, o stosunku Anglii do sprawy włoskiej. Przed wojną mówiono, że sprawa ta nieistnieje, a teraz odzywa się zarzut, że niejest zupełnie załatwiona. Dalej wyjaśnia artykuł powszechne położenie, przedstawia potrzebę pokoju i wróży księstwom, że wkrótce pożałują straty swej lokalnej niezawisłości i swoich książąt. Powiększenie Piemontu zwichnęłoby równowagę między tem państwem a Neapolem, który z zawiści przeszkodziłby utworzeniu konfederacyi. Te względy wpływały stanowczo na postanowienia Cesarza w Villafranca, i wszyscy prawdziwi przyjaciele Włoch, do których rzędu teraz i Anglia należy, powinniby brać je na uwagę. *Constitutionnel* spodziewa się, że Anglia będzie popierać rady Francyi. Połączone nad brzegami Pejho powinny obadwa główne mocarstwa zachodnie działać wspólnie w drodze dyplomatycznej, by pokonać ostatnie przeszkody sprawy włoskiej i w razie potrzeby dodać do warunków pokoju modyfikacye zgodne z honorem i widokami interesowanych mocarstw. Dzięki takiemu zjednoczeniu stanie się półwysep zupełnie wolnym. — Książę Metternich przybył tu z Wiednia — *Monitor* ogłasza okólnik ministra spraw wewnętrznych do prefektów w sprawie prasy datowany z 18. września. Powiedziano w nim, że ustawa druku z roku 1852, nie jest środkiem tymczasowym, któryby wypłynąwszy z przesilenia nieodpowiadał zwyczajnym czasom. Zasady jej są ściśle połączone z przywróceniem władzy we Francyi. Rząd niewymaga niewolniczego potakiwania swoim czynom, ale odróżnia prawo kontroli od systematycznej opozycyi i wyrachowanej złośliwości. Pragnie, ażeby dyskusya oświecała jej władzę, ale niedozwoli podburzać nieprzyjaźnych namiętności.

Londyn, 19. września. Wczorajszy *Observer* donosi: Rząd indyjski wyprawił już europejskie pułki do Chin dla ochrony handlu. Rząd angielski oczekuje jeszcze dalszych raportów, nim uchwali co stanowczego. Działania wojenne w północnych Chinach są przed marcem niepodobne.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21 września.

Hotel rosyjski: PP. Jabłonowski Józef, z Dolhego. — Morawski Roman, z Łukawic. — Polanowski Felix, z Opolska. — Polanowski Alex., z Moszkowa. — Pawłowski Kaj., z Dolhego. — Czarnecki Jan, c. k. podporucznik, z Stanisławowa.

Hotel europejski: Moller Edw., ces. ros. jeneral-major, z Londynu. — Czajkowski Jan, z Bobrki.

Pod koleją żelazną: Tworkowski Wład., ze Skały.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. września.

PP. Raciborski Stan., na Podole. — Jasiński Józef, do Zabłotowa. — Bogdanowicz Marceli, do Laszek. — Dolański Ludwik, do Rakowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. września

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	326‴31	+ 5 3°	92.5	północny	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.67	+ 7 9°	90.2	„	„	deszcz
10 god wiecz.	325.39	+ 6.0°	92 6	wschodni	„	pochmurno

Ilość deszczu 4.‴37.

TEATR.

Dziś komedya niemiecka: **„Junker und Knecht.“**
Dziś w cyrku W. Carré wielkie przedstawienie.
Jutro na scenie polskiej: **„Dziesięć lat życia żony,“** — dramat w 5 aktach z francuskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 21. września

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	60	5	69
Dukat cesarski	„ „	5	64	5	73
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	65	9	83
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	84	1	89
Talar pruski	„ „	1	80	1	85
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	93	82	75
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	68	72	48
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	13	78	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 21. września.

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po		82	50
„ dawał „ „ 100		82	—
„ żądał „ „ 100		—	—
Wartość kupona od 100 złr.		—	93⅓

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 21 września.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.—. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 73.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł — —; po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu — —; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 888 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 210 20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr — —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone [illegible] losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—, towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiace: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — — Londyn za 10 funtów szterl. 120.25. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —. . Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 71, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. września.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł. . . .	68.—	68 50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	77 50	77 60
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	73.25	73 50
dtto. „ 4½% za 100 zł.	64.—	64.50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	300.—	305.—
„ 1839 „ 100 „	116.50	117.—
„ 1854 „ 100 „	109.25	109 50
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16.—

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	94.—	94.50
	Węgier	72.50	73.—
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	71.—	72.—
	Galicyi	72 50	73 —
	Bukowiny	69 —	70.—
	Siedmiogrodu	69.50	70.—
	innych krajów koronnych . . .	84.—	94.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	885.—	886.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr . .	207.10	207.20
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	548.—	550.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1837 —	1840
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr. . .	259.50	260 50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty .	172 50	173 —
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	136 75	137.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	195.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	119 50	120 50
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	445.—	447.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	248.—	250.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.—	98 50
	10 „ „ 5% „ 100 „	92.50	93.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł. . .	86.50	87.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.50	100.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	82 50	82 75

Losy.

	pien.	towar
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	96.25	96.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.—	103 —
Esterhazego 40 zł. m. k.	81. —	82 —
Salma 40 „ „	39.50	40 —
Palfiego 40 „ „	35.50	36 —
Clarego 40 „ „	37. —	37 50
St. Genois 40 „ „	36.—	36 50
Windischgrätza 20 „ „	24.—	24 50
Waldsteina 20 „ „	26.—	26 50
Keglevicha 10 „ „	14.50	15 —

Na 3 miesiace.

	pien.	towar
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	103.75	104.—
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	104.—	104 25
Hamburg za 100 marko banko 2¾% .	91.25	91 50
Londyn za 100 funtów szterl. 3% . .	121 50	121 75
Paryż, za 100 franków 3%	48.15	48 20

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	75 cen.	5 zł.	77 cen.
Korona	16 „	60 „	16 „	64 „
Napoleondor	9 „	72 „	9 „	74 „
Rosyjski imperyał . .	9 „	85 „	9 „	87 „

KRONIKA.

Od 1. do 16. września r. b. skazała c. k. dyrekcya policyi jako zwierzchność karna na karę pieniężną za znieważenie świętości dnia niedzielnego kramarzy Józefa P., Jakóba A. i kramarkę Tennę B., tudzież handlarzy żelazem Izaaka P. i Herszka S., szynkarzy Ojczyma W., Jana S., Jakóba U., handlarkę masłem Fajgę R.; dalej za przekroczenie pory przykazanej do zamykania lokalu publicznego Henryka S., a za przekroczenie przepisów meldunkowych szwaczkę Antoninę P. Te kwoty pieniężne przesłano do funduszów ubogich miejscowych.

Gospodarza gruntowego Jakóba K. skazano za przekroczenie porządku jazdy na karę aresztu.

1. Dnia 7. września r. b. skradziono kelnerowi Karolowi G. podczas przedstawienia w cyrku Carré'go złoty cylinder ze złotym łańcuszkiem, przy którym znajdował się pierścień, sylwetka, orzełek i kluczyk od zegarka, razem wartości 238 zł. w. a.

Rozpoczęto niezwłocznie poszukiwania policyjne dla wykrycia sprawcy i odszukania szkody, lecz potąd jeszcze napróżno.

2. Dnia 14. września w porze południowej wpadł w browarze Prochaski wyrobnik Jan K. z własnej nieostrożności w kipiący war, poparzywszy sobie mocno nogi i prawę ramię. Odwieziono go natychmiast do powszechnego szpitalu.

3. Gr. k. proboszczowi z M., Wiktorowi T. skradziono dnia 15. września około 10. godziny wieczorem z bryczki stojącej za rogatką żółkiewską tłumok, w którym oprócz przedmiotów rozmaitych znajdowały się obligacye w sumie 670 zł. w. a.

Sprawcą tej kradzieży był pewien wyrobnik Szymon El., gdyż zaraz nazajutrz przytrzymano go na tandecie, gdzie tłumok skradziony przedawał. Przyznał się też do tej kradzieży i zeznał, że rzeczy skradzione zakopał na Zniesieniu, gdzie je też razem z obligacyami porozrzucanemi na ziemi, i które złoczyńca uważał za papier nieprzydatny do niczego, znaleziono wszystkie z wyjątkiem kilku tylko już przedanych przedmiotów. Suknie znaleziono dnia 17. b. m. na dziedzińcu, gdzie je zapewne podrzuciła taicielka nieznana potąd jeszcze z nazwiska, lecz rozpoczęto już za nią poszukiwania policyjne.

5. Dnia 17. b. m. między godziną 12. i 1. w południe obwiesił się na Zniesieniu nr. 87 z przyczyn niewiadomych Antoni K., sługa kościelny przy kościele N. P. Maryi śnieżnej.

6. Dnia 18. b. m. o godzinie ¾8 wieczorem przebił traktyernik Jan J. wyrobnika Jana S. w szynkowni z powodu wszczętej kłótni nożem kuchennym na 7 cali długim w bok niedaleko serca i w skroń lewą, poczem skaleczony skonał w niewielu chwilaeb.

Zwłoki odwieziono dla obdukacyi sądowej do szpitalu powszechnego, a zbrodniarza oddano c. k. sądowi krajowemu w sprawach karnych.

(Kolonie australskie) dźwigają się coraz bardziej i dbają wielce o to, co pożyteczne i przyjemne. I tak wyznaczono 10 000 zł. za sprowadzone trzodki owiec alapackich z Peru, zapisano przesyłkę żywych bażantów ze Szkocyi i liczną gromadkę wróbli z Anglii. Płacą też niezmierne kwoty za dobre psy myśliwskie i buhaje, a teraz wyznaczyli 5000 zł nagrody za przywiezienie pięć par łososi z Anglii.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.